

## המתח בין המשכן והמקדש נספחים למאמר

### נספח 2 – הקבוע והארעי - פסח וסוכות

ניתן לומר שהמסר של הקבוע והארעי טמון גם בשני הרגלים הארוכים – פסח וסוכות.

בפסח בולט הדגש על הבית.

- קרבן פסח מוקרב על פי הבתים. (שמות יב,ג) דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית:
  - אף אם אין מספיק אנשים בבית, מחברים שני בתים ביחד. (שמות יב,ד) ואם ימעט הבית מהיות משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במכסת נפשות איש לפי אכלו תכסו על השה:
  - בפסח מצרים שמו דם על מזוזות הבתים, וזה היה האות על הבתים, והקב"ה פסח על הבתים של בני ישראל. (שמות יב,ג) והיה הדם לכם לאת על הבתים אשר אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכותי בארץ מצרים:
  - בליל פסח מצרים כולם היו סגורים בתוך בתיהם בלי אפשרות לצאת מן הבית חוצה. (שם יב,כב) ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר:
  - גם בפסח דורות אסור להוציא את הפסח מן הבית ולאוכלו בשני בתים. (שם יב, מו) בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה ועצם לא תשברו בו:
  - בליל פסח במצרים ה' שמר אותנו בהיותנו בבתינו. (שם, כג) ועבר יקוק לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יקוק על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף:
  - ועל הנס הזה שהגן על בתינו אנחנו חוגגים את החג הזה בכל שנה ושנה. (שם, יד) והיה היום הזה לכם לזיכרון וחגתם אתו חג ליקוק לדורותיכם חוקת עולם תחגוהו: (שם יב, כז) ואמרתם זבח פסח הוא ליקוק אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו:

- וכחלק מהזיכרון הזה אנחנו משביתים את החמץ מבתינו. (שם, טו) שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם כי כל אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד יום השביעי:
- אפילו בנס של מכת בכורות מודגש ענין הבית. (שם יב, ל) ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת:
- עד היום, החג המשפחתי והביתי ביותר הוא חג הפסח. גם ענין נקיין הבית תופס חלק ניכר מההכנות לחג.

לעומת זאת, כמובן, החג שמסמל את הארעי, הטבע והגשמי יותר מכל הוא חג הסוכות, שבו יוצאים אל הסוכה הארעית, וחוגגים עם ד' המינים. המהלך שלנו מסביר את הבקשה הידועה – הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת. קשה לומר שמדובר על בית המקדש, כי על פניו כל שלשת המרכיבים של הבקשה אינם מתאימים לבית המקדש. בית המקדש לא היה סוכה אלא בנין, בית המקדש לא היה בנין של דוד אלא של שלמה, ולדאבוננו בית המקדש לא נופלת (לשון הווה) אלא נפלה (לשון עבר).

אולם לפי דברינו הענין מוסבר היטב – מדובר על הבחינה של ארעיות של המשכן. המימד של הסוכה שבמקדש. בחינה זו אכן היה של דוד, והיופי שלה נובעת מהתחושה שכל הזמן היא עומדת ליפול, ולכן צריכים לטפח אותה ולאהוב אותה. בית המקדש האידיאלי הוא אכן תרכובת של הבנין הקבוע של שלמה עם תחושת הארעיות, הרעננות והטבעיות של דוד.